

INFOA YLIOPPILASTUTKINNOSTA

Perheiden ilta

Tervetuloa!

4.11.2026 klo 18

Pyynikin LUKIO

TAMPERE

Kuva: Skyfox / Marko Kallio

Ajankohtaista lukion kakkosvuonna

- Suunnitelma lukion suoritusajasta (3 / 3,5 vuotta) tarkentuu ja vaikuttaa suunnitelmaan ylioppilastutkinnon suorittamisesta.
- Toisen opiskeluvuoden jälkeen opintopistekertymän tulee olla noin 120, jotta opiskelija valmistuu kolmessa vuodessa.
- Opiskelijan opiskelukyky ja motivaatio, toisaalta jaksaminen tärkeää.
- Ole rohkeasti yhteydessä lukioon, jos jokin asia huolestuttaa.

Ajankohtaista lukion kakkosvuonna

- Vanhojen tanssit pe 14.5.
  Pyynikin palloiluhallilla

YLIOPPILASTUTKINNON PERUSTEET

Kuva: Laura Happo

- Valtakunnallinen kypsyyskoe, järjestetään kaikissa Suomen lukioissa samanaikaisesti kaksi kertaa vuodessa.
- Tehtävät laatii Ylioppilastutkintolautakunta (YTL) (www.ylioppilastutkinto.fi).
- YTL:n sensorit tekevät myös lopullisen arvioinnin.

- YTL antaa lukioille ohjeet ja määräykset tutkinnon järjestämiseen.

- Mittaa koko lukion oppimäärää.
- Perustuu lukion pakollisiin ja valtakunnallisiin valinnaisiin opintojaksoihin.
- Painottaa omaa ajattelua ja soveltamista.
- Mittaa tehokkaasti opiskelijan kykyjä ja valmiuksia

- Lukiosta valmistuva saa sekä lukion päättötodistuksen että ylioppilastutkintotodistuksen, kun kaikki vaadittavat opinnot ja yo-kokeet on suoritettu.
- Ylioppilastutkintotodistuksen merkitys voimakkaasti kasvanut viime vuosina.

YLIOPPILASTUTKINNON RAKENNE

Kuva: Laura Happo

- Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään viisi (5) ylioppilaskoetta.
- Kaikille pakollisena äidinkielen koe (tai suomi toisena kielenä).
- Lisäksi vähintään neljä eri tutkintoaineen koetta vähintään kolmesta seuraavasta ryhmästä: matematiikka, toinen kotimainen kieli (=ruotsi), vieras kieli ja reaaliaine.
- vähintään yksi pitkän oppimäärän koe (pitkä kieli tai pitkä matematiikka).

Kokeita voi suorittaa enemmänkin kuin viisi.

Kokelas voi halutessaan suorittaa eri oppimäärien kokeita samassa tutkintoaineessa (esim. pitkä ja lyhyt matematiikka). Saman aineen eri oppimäärien kokeet voidaan kuitenkin laskea suoritukseksi vain kerran.

YTL on julkaissut verkossa toimivan palvelun, jossa voi kokeilla, millaiset koeyhdistelmät täyttävät nämä kriteerit. https://ilmo.ylioppilastutkinto.fi/fi
- kokeile itse, asian ymmärtää parhaiten itse tekemällä!

Kuva: Laura Happo

TUTKINNON HAJAUTTAMINEN

- Ylioppilaskokeet voi suorittaa 1 – 3 peräkkäisenä tutkintokertana.
  - Esim. syksy 2027, kevät 2028 (3 vuoden valmistuminen)
  - Esim. kevät 2027, syksy 2027, kevät 2028 (3 vuoden valmistuminen).
- Tavallisinta on hajauttaminen kahteen kertaan: kolmannen opiskeluvuoden syksy ja kevät.
- Ylioppilaskokeeseen voi osallistua, kun on opiskellut tutkintoaineen pakolliset opinnot (valinnaisissa lyhyissä kielissä 6 opintopistettä).

- Ylioppilastutkintotodistuksen voi saada vasta, kun opiskelija saa lukion päättötodistuksen.

- Päättötodistukseen vaadittavien opintojen täytyy olla suoritettuna 4. periodissa (keväällä valmistuvat) tai 1. periodissa (syksyllä valmistuvat)

Koepäivät

- Ylioppilaskokeille on määritelty omat koepäivänsä: https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/koepaivat
- Koeaika aina klo 9–15 (opiskelijoiden oltava paikalla jo klo 8.15)
- Äidinkielen ja S2-koe ovat kaksipäiväisiä.
- Reaaliaineiden koepäiviä on kaksi eli yhdellä tutkintokerralla voi suorittaa kaksi eri reaaliaineen koetta.
- Kaikki kokeet ovat digitaalisia.

- Lisätietoa eri kokeista: https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/maaraykset-ja-ohjeet/koekohtaiset-maaraykset-ja-ohjeet

Kuva: Laura Happo

PYYNIKIN LUKION SUOSITUKSIA

- Hyvä miettiä suoritettavien kokeiden määrä (viisi vai enemmän).
- Lukiossa opiskeltu lyhyt vieras kieli kannattaa suorittaa yo-kokeissa.
- Tutkintoa voi täydentää myöhemmin uusilla kokeilla.

Miten hajautan?

- Perusratkaisu: hajautus kahteen tutkintokertaan
  - 1. tutkintokerralla 1/3 tutkinnosta (2 ainetta),
  - 2. tutkintokerralla 2/3 tutkinnosta (3 - 4 ainetta).
- Kukin aine kirjoitetaan vain kerran tosissaan – ei mennä ”katselemaan” kokeita.
- Huomioitava "puolen vuoden kypsymisajan ihmeitä tekevä vaikutus” – parempi lykätä kuin aloittaa liian aikaisin.

Miten hajautan?

- Jos aloittaa 2. vuoden keväällä: tarkka suunnittelu opon kanssa
- Aineita, joissa oppimäärä tulee hyvin suoritettua 3. vuoden 1. jakson loppuun mennessä, kannattaa kirjoittaa 3. vuoden syksyllä:
  - ruotsi tai englanti (myös kevät ok)
  - lyhyt matematiikka (myös kevät ok)
  - jokin reaaliaine: biologia, historia, et, filosofia, terveystieto
- Aineita, joissa valinnaiset opintojaksot opiskellaan vasta 3. lukiovuoden aikana, kannattaa kirjoittaa 3. vuoden keväällä:
  - pitkä matematiikka
  - jokin reaaliaine: fysiikka, kemia, maantiede, uskonto, psykologia
- Äidinkielen koe 3. vuoden keväällä.

Kuva: Laura Happo

ILMOITTAUTUMINEN KEVÄÄN 2027 TUTKINTOON

- Kevään 2027 tutkintoon ilmoittaudutaan marraskuussa 2026.
- Syksyn tutkintokerralle ilmoittautuminen toukokuussa.
- Opojen ohjeistus ilmoittautumisesta opiskelijoille ti 10.11. klo 13–13.25 Monitoimitilassa.
  - Täytä Wilmasta "lomakkeet"-kohdassa löytyvä "Lukio: Ilmoittautuminen ylioppilaskirjoituksiin" ja tallenna.
  - Käy allekirjoittamassa lomake oman opon luona 12.–25.11. välisenä aikana (oposi ilmoittamina päivystysaikoina).
- Ilmoittautuminen on sitova. Kokeesta pois jääminen tulkitaan yritykseksi. Terveydellisistä syistä ilmoittautuminen voidaan mitätöidä.

Kuva: Laura Happo

ERITYISJÄRJESTELYT

Koesuoritusta heikentävät syyt ylioppilastutkinnossa

Pyynikin lukion erityisopettaja valmistelee yhdessä opiskelijan ja tarvittaessa aineenopettajien (yleensä kahdesta aineesta) kanssa sähköiset hakemukset yo-kirjoituksia varten.

Hyväksyttyään rehtori lähettää ne YTL:ään.

Koesuoritusta heikentävät syyt ylioppilastutkinnossa

Syyt ovat:

- Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeudet (erityisjärjestelyt)
- Sairauden tai vamman huomioon ottaminen (erityisjärjestelyt)
- Selvitys vieraskielisyydestä (erityisjärjestelyt)
- Erityisen vaikean elämäntilanne: lausunnon valmistelu esim. kuraattorin, psykologin tai lääkärin kanssa (erityisjärjestelyt).
- Jos kokelaalla on sairaus tai vamma, lukivaikeus tai vaikea elämäntilanne, kokelas voi hakea koesuoritusta heikentävän syyn huomioimista arvostelussa. Tätä haetaan samalla lomakkeella kuin erityisjärjestelyjä.

Koesuoritusta heikentävät syyt ylioppilastutkinnossa

Kysymyksiin vastaavat (ryhmäjaon mukaan)
Wilmassa, sähköpostitse ja **Pyynikin lukiolla erityisopettajat** työpäivän aikana.

Erityisopettajat:

Marita Kontio ja Mia Männistö (myös englanniksi).

YO-TUTKINNON MAKSUT

- Ilmoittautuminen viiteen ensimmäiseen kokeeseen on maksuton maksuttomuuden piirissä oleville opiskelijoille.
  Seuraavista kokeista peritään maksu.
- Jos kokelas saa maksuttomasti suoritetusta kokeesta hylätyn arvosanan, hän saa uusia kokeen ilman maksua muutamin poikkeuksin.
- Maksuttomuus päättyy siihen, kun opiskelija saa ylioppilastutkinnon valmiiksi. Maksuttomuus päättyy sen kalenterivuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta.

MITEN KOKEESEEN VALMISTAUDUTAAN?

- Kirjoitettavan aineen valtakunnalliset valinnaiset opinnot 3. lukiovuonna (tai 2. vuoden lopussa).
- Opintoja erityisesti viimeiseen jaksoon ennen kokeita (1. periodi / 3. periodi).
- Kirjoitettavien aineiden "preli" ennen yo-kirjoituksia.
- Ajankohtaisten asioiden ja uutisten seuraaminen.
- Ennen yo-kirjoituksia ja 3. lukiovuoden aikana järkevän pieni määrä palkkatöitä (tai ei ollenkaan).
- Kevään tutkinnon ”lukulomalle” laadittava oma lukuaikataulu.
- Omien tavoitteiden asettaminen.

MITEN PERHE VOI TUKEA KOKEESEEN VALMISTUVAA?

- Toisaalta kannustamalla työntekoon, toisaalta olemalla asettamatta liian suuria paineita.
  > On hyvä muistuttaa, että opiskelija on jo opiskellut yo-kokeen asioita 1. lukiovuodesta lähtien.
- Tukemalla valmistautumisen ajankäyttöä.
- Juttelemalla ja kyselemällä asiasta ja ajankohtaisista asioista.
- Antamalla opiskelijan tehdä omat valintansa itse.
- Miettimällä yhdessä opiskelijan kanssa, paljonko palkkatyötä on mahdollista jaksaa opiskelun ja ennen kaikkea yo-kokeiden aikana.
- Palkitsemalla onnistuneista suorituksista.
- Sietämällä opiskelijan stressiä.

Korkeakouluvalinnat

- Noin puolet korkeakoulujen opiskelijoista valitaan **todistusvalinnalla** ja noin puolet **valintakokeiden perusteella**.
- Kaikki alat antavat pisteitä äidinkielestä (tai S2), joten siihen kannattaa kaikkien panostaa.
- Mitkä aineet ovat nuoren vahvuuksia ja mistä hän on kiinnostunut?
  - Nuori menestyy todennäköisesti paremmin sellaisten aineiden ylioppilaskirjoituksissa ja saa sen myötä paremmat todistuspisteet.

Yliopistojen todistusvalinta

- Uudistui keväällä 2026: 11 erilaista pisteytystaulukkoa (entisen 50 sijaan).
  - Matematiikan pisteytys kuvaa paremmin matematiikan relevanssia koulutusalalla.
  - Reaaliaineiden pisteytys tasaisempi.
  - Kielten painoarvo jonkin verran suurempi.
- Joillakin aloilla kynnysehtoja: tietyn tai tiettyjen yo-kokeiden hyväksytty suoritus tai suorittaminen tietyllä arvosanalla.
- Joissakin koulutuksissa voi todistusvalinnan pisteyttämisen sijaan tai sen rinnalla olla suoravalintaa.
- Taulukot: https://yliopistovalinnat.fi/

Ammattikorkeakoulujen todistusvalinta

- Todistusvalinnassa pisteytetään viisi ainetta. Pisteytettävät aineet ovat:
  - Äidinkieli
  - Matematiikka
  - Vieras/toinen kotimainen kieli
  - Kaksi reaaliainetta/vierasta kieltä (syksystä 2027 myös toinen kotimainen kieli)
- Hakijalle paras pisteitä tuottava yhdistelmä pisteytettävistä aineista huomioidaan.
- Ylioppilastutkinnolla ja ammatillisella perustutkinnolla hakeville on omat aloituspaikkamääränsä, jotka vaihtelevat hakukohteittain.
- Lisätiedot: https://www.ammattikorkeakouluun.fi/

TAMPERE.
FINLAND
KIITOS
TAMPERE